

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 12/2024. (V. 10.) AB HATÁROZATA

a Kúria Kvk.VI.39.028/2024/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Horváth Attila, dr. Juhász Miklós és dr. Salamon László* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.VI.39.028/2024/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A TETT – Tegyük Együtt Tudatosan Településünkért Egyesület indítványozó törvényes képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte a Kúria Kvk.VI.39.028/2024/3. számú végzése, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 158. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó szerint a bírói határozat és a Ve. 158. § (2) bekezdése sértik az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (7) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló alapügy lényege szerint az indítványozó 2024. március 27-én kezdeményezte a Komárom-Esztergom Vármegyei Területi Választási Bizottságnál (a továbbiakban: TVB) az egyesület jelölő szervezetként történő nyilvántartásba vételét az Európai Parlament tagjai, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők közös eljárásban tartott 2024. évi választásán. A szervezet bejelentéséhez mellékelte emblémáját, és kérte annak szavazólapon történő feltüntetését. A Ve. 133. § (1) bekezdése alapján a Komárom-Esztergom Vármegyei Területi Választási Iroda a bejelentést követően ellenőrizte az egyesület létezését és a bejelentő nyomtatványon feltüntetett adatainak hitelességét a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában. Az ellenőrzés alapján a TVB megállapította, hogy az egyesület az Európai Parlament tagjai, valamint a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2024. évi általános választásának kitzúzésekor jogerősen szerepelt a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában, és a bejelentéskor megadott adatai egyezést mutatnak a közhiteles bírósági nyilvántartás adataival.
- [3] A TVB a 2024. március 28-án meghozott 6/2024. számú határozatában megállapította, hogy az egyesület bejelentése a jogszabályi feltételeknek megfelel, ezért azt a Ve. 132. §-a alapján jelölő szervezetként a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek 2024. évi általános választásán nyilvántartásba vette, ugyanakkor a jelölő szervezet által a bejelentéshez csatolt embléma használatát a szóban forgó választási eljárásban nem engedélyezte. A TVB határozatának indokolása szerint az emblémán szereplő rövidített név csak részben, míg az azon kívül megjelenített szöveg egyáltalán nem egyezik meg a jelölő szervezet civil szervezetek bírósági nyilvántartásában szereplő hivatalos nevével és rövidített nevével, valamint a P5-ös formanyomtatványon feltüntetett elnevezéssel. A benyújtott emblémán szereplő rövidített név (TETT) csak részben egyezik meg a jelölő szervezet civil szervezetek bírósági nyilvántartásába bejegyzett rövidített nevével (TETT Egyesület), továbbá a jelölő szervezet emblémája a szervezet rövidített nevével kívül további szöveges feliratot is tartalmaz (STOP AVALON! 2020), amely nem képezi részét a jelölő szervezet nyilvántartásban szereplő hivatalos nevének (TETT – Tegyük Együtt Tudatosan Településünkért Egyesület), illetve rövidített nevének (TETT Egyesület).
- [4] Az indítványozó fellebbezéssel élt a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB) a Ve. 223. § (3) bekezdés a) és b) pontjára hivatkozással. Fellebbezésében arra kérte az NVB-t, hogy a Ve. 231. § (5) bekezdés b) pontja alapján a TVB határozatát változtassa meg akként, hogy mellőzze a határozat rendelkező részének második bekezdését, és az indítványozó számára engedélyezze a csatolt embléma használatát a választási eljárásban. Az indítványozó fellebbezésének indokolása szerint a TVB határozata rendelkező részének második bekezdése téves mérlegelésen alapszik, és sérti a Ve. 132. §-át, 134. §-át, valamint 158. § (2) bekezdését is.

Az indítványozó hivatkozott továbbá az Európai Parlament tagjai, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők közös eljárásban lebonyolított 2024. évi általános választásán a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatok végrehajtásának részletes szabályairól, a választási eredmény országosan összesített adatai körének megállapításáról, a fővárosi és vármegyei kormányhivatal választásokkal összefüggő informatikai feladatai ellátásának részletes szabályairól, valamint a közös eljárásban használandó nyomtatványokról szóló 2/2024. (III. 11.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 17. § (1) bekezdés g) pont gb) alpontjára is, amely alapján a jelölő szervezet emblémájának ott meghatározott, annak fájlméretét és típusát érintő formai vizsgálatán túl álláspontja szerint sem a TVI, sem a TVB nem jogosult az embléma tartalmi vizsgálatára. Az indítványozó a Ve. 225. §-ára hivatkozással új tényként és bizonyítékként csatolta a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának 2024. február 5-én kelt igazolását, amely alapján „látható, hogy ezen hatóság előtti eljárásnak a tárgya a logó mint védjegy tárgya, de sem a TVB, sem az NVB nem jogosult a jelkép vizsgálatára, annak kiemelésével, hogy a választási eljárás keretei között – a szoros határidőkre is tekintettel – nincs is mód/idő egy jelkép használat céljának, következményeinek részletes bizonyítására.”

- [5] Az NVB 2024. április 2-án kelt, 108/2024. számú határozatával a TVB határozatát helybenhagyta. Az NVB határozatának indokolása szerint a TVB helyesen állapította meg, hogy a tárgyi ügyben vizsgált emblémán szereplő rövidített név (TETT) csak részben egyezik meg a jelölő szervezet civil szervezetek bírósági nyilvántartásába bejegyzett rövidített nevével (TETT Egyesület). A TVB továbbá helyesen ismerte fel azt is, hogy a jelölő szervezet emblémája a szervezet rövidített nevének kívül további szöveges feliratot (STOP AVALON! 2020) is tartalmaz, amely egyáltalán nem képezi részét sem a jelölő szervezet civil szervezetek nyilvántartásában szereplő hivatalos nevének (TETT – Tegyük Együtt Tudatosan Településünkért Egyesület), sem annak rövidített nevének (TETT Egyesület), illetve a P5-ös formanyomtatványon (TETT – Tegyük Együtt Tudatosan Településünkért Egyesület) feltüntetett elnevezésben sem szerepel. Az NVB kifejtette, hogy a szervezettel logikai vagy egyéb kapcsolatba nem hozható embléma nem szolgálja a logónak a Ve. szerinti szabályozási célját, azaz a szervezet egyedi megjelölését és egyértelmű beazonosíthatóságát, amely miatt az alkalmas lehet a választópolgárok megtévesztésére, ezért annak a választási eljárásban való használata felvetheti a jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás választási alapelv sérelmét is.
- [6] Mindezekre tekintettel az NVB megállapította, hogy a jelölő szervezet által a bejelentéshez csatolt emblémáján a szervezet rövidített nevének kívül elhelyezett „STOP AVALON! 2020” felirat nem mutat összefüggést sem a szervezet nevével, sem annak rövidített nevével, továbbá a „STOP AVALON! 2020” felirat az egyesület civil szervezetek nyilvántartásába bejegyzett cél szerinti tevékenységével sem mutat kizárólagos, egyedi összefüggést, mert ugyan annak d) pontjában szerepel az „A város érdekeinek képviselete Tata településfejlesztésével kapcsolatban” besorolás, de a „STOP AVALON! 2020” tartalom számos más civil szervezet, illetve szervezet nélküli csoport által használt tartalom, illetve szlogen, amely egy meghatározott ügyben született, és kifejezetten egy, a tatai Öreg-tó partjára tervezett beruházás megakadályozására hív fel. Mindezekre figyelemmel annak választási eljárásban való használata alkalmas lehet a választópolgárok megtévesztésére, ezért annak a választási eljárásban történő engedélyezése a jóhiszemű és rendeltetészerű joggyakorlás választási alapelv sérelmét idézné elő, ezért a csatolt embléma használatát a választási eljárásban nem engedélyezte.
- [7] Az indítványozó az NVB határozata ellen a Ve. 223. § (3) bekezdés a) pontja alapján felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához, amelyben a Ve. 2. § c) és e) pontja, 132. §-a, 134. §-a és 158. § (2) bekezdése megsértésére hivatkozott.
- [8] A Kúria 2024. április 9-én kelt, Kvk.VI.39.028/2024/3. számú végzésével helybenhagyta az NVB határozatát. Végzése indokolásában kifejtette, amennyiben rövidített név szerepel a törvényszékek által vezetett civil szervezetek bírósági nyilvántartásában, akkor a bírósági eljárásban már elvégzett azonossági vizsgálatot követően az NVB szerepe csak adat egyeztetésére korlátozódik, eltérést nem engedélyezhet. Ugyanakkor a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában nem szereplő rövidített név feltüntetésének kérelmezése esetén az NVB-nek el kell végeznie annak törvényességi, így az azonossági vizsgálatát is. A Kúria indokolásában ([25] bekezdés) rögzítette, hogy az embléma megjelenésére, vizsgálatára vonatkozóan nincs tételes jogszabályi rendelkezés, azonban a jelölő szervezet kérésére a rövidített névhez hasonlóan fel kell tüntetni a szavazólapon.
- [9] A Kúria végzésének [30] bekezdése szerint „a jelölő szervezet jelképének elsődleges rendeltetése az, hogy a szervezetet szimbolizálja, nem pedig attól elkülönülten, illetve annak helyében egy konkrét célt hirdető oly módon, ami a szervezettel való azonosítást az általánosságban tájékozott állampolgár számára nem könnyíti meg, illetve nem teszi azt elvárható módon egyértelművé. A felülvizsgált ügyben ez utóbbiak megvalósultak: a név nem egyezik a nyilvántartásban szereplő rövidített névvel, a felirat pedig nem a szervezetet azonosítja.”
- [10] A Kúria végzésének [32] bekezdése értelmében „[a] jelölő szervezet neve és jelképe a Ve. 158. §-a alapján a választópolgár számára történő azonosítást szolgálja. Ez olyankor is nehézség forrása lehet, ha nincs hasonló

nevű vagy jelzetű más jelölt. A jelkép érdemi tartalmi vizsgálatába nem bocsátkozva, az azonosság tisztázása és nyilvánvaló voltának megállapítása a Ve. 134. §-a alapján a választási szervek törvényi kötelezettsége.”

- [11] 1.2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a és 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a Kúria Kvk.VI.39.028/2024/3. számú végzése és a Ve. 158. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenes, és azt semmisítse meg. Az indítványozó szerint a bírósági határozat és a kifogásolt jogszabályhely sértik az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (2) bekezdését, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszja szerint a Ve. 158. § (2) bekezdése értelmében a Kúria döntése folytán az indítványozónak „nem lesz semmilyen emblémája a szavazólapon.”
- [13] Az indítványozó szerint nem volt törvényi felhatalmazás a logó vizsgálatára, ezért alaptörvény-ellenesnek tartja a Kúria végzésének [40] bekezdésében foglalt azon megállapítást, amely szerint „a választási szervek a jelölő szervezet egyértelmű beazonosíthatóságát vizsgálni kötelesek.” Az indítványozó hivatkozott az ezzel ellentétes tartalmú, BH 2015.1.23. számú eseti döntésre Kúria Kvk.II.37.145/2014.). Az indítványozó ezzel összefüggésben a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatra hivatkozott.

II.

- [14] 1. Az Alaptörvény alkotmányjogi panasszal érintett rendelkezései:

„XXIII. cikk (1) Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.

[...]

(7) Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

„35. cikk (1) A helyi önkormányzati képviselőket és polgármestereket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.”

- [15] 2. Az alkotmányjogi panaszban felhívott Ve. rendelkezése:

„158. § (1) Közös jelölt, illetve lista esetén a szavazólap a jelölt, illetve lista állításában részt vevő valamennyi jelölő szervezet nevét tartalmazza.

(2) A szavazólapon fel kell tüntetni a jelölő szervezet rövidített nevét, illetve jelképének szürkeárnyalatos képét is, ha azt a jelölő szervezet a bejelentésekor kéri.”

III.

- [16] Az indítványozó jogi képviselője a Kúria végzését – a letöltési igazolás szerint – 2024. április 9-én vette kézhez, alkotmányjogi panaszát az indítványozó törvényes képviselője 2024. április 12-én 15 óra 59 perckor nyújtotta be a Kúrián, amely 2024. április 15-én érkezett az Alkotmánybíróságra, így a panasz határidőben előterjesztettnek minősül.

- [17] A bírói döntés elleni panasz befogadásáról a Ve. 233. § (2) bekezdése alapján három munkanapon belül kell dönteni. A befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt az Alkotmánybíróság.
- [18] Az indítvány a fejlécében az Abtv. 27. §-a mellett az Abtv. 26. § (1) bekezdését is megjelöli, azonban egyetlen jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését sem kéri, illetve erre vonatkozó indokolást sem terjeszt elő. Az indítvány szövegszerűen és tartalma szerint az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasznak megfelelő indokolást és kérelmet tartalmaz, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a szerinti hatáskörében vizsgálja.
- [19] Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában megjelöli az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit: az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (7) bekezdését és XXVIII. cikk (1) bekezdését; támadott bírói döntésként a Kúria Kvk.VI.39.028/2024/3. számú végzését.
- [20] Az indítványozó Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (7) bekezdése vonatkozásában egyáltalán nem tartalmaz alkotmányjogi érvekkel alátámasztott indokolást, ezért az indítvány e tekintetben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt feltételnek. Az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tartalmaz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti indokolást.
- [21] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben félként szerepel, így érintettsége fennáll.
- [22] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az indítványozónak ki kell merítenie jogorvoslati lehetőségeit. Jelen ügyben a támadott bírósági határozat ellen további jogorvoslatnak nincs helye, így az alkotmányjogi panasz ebben a részében is megfelel a befogadási feltételeknek.
- [23] Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának – az Abtv. 29. §-a szerint – további feltétele, hogy a panasz bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [24] A jelen ügyben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek minősül, hogy a Ve. szabályai alapján – tételes jogszabályi rendelkezések hiányában – a jelölő szervezet által bejelentett embléma vizsgálatának alkotmányos tartalma miként határozható meg.
- [25] Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján, a panasz befogadásáról szóló döntést mellőzve érdemben bírálta el.

IV.

- [26] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [27] Az Alkotmánybíróság elöljáróban hangsúlyozza, hogy a jelen ügyben szakjogi – így nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági – kérdésnek tekinti az alapügy azon kérdését, hogy a konkrét esetben az indítványozó által bejelentett embléma összhangban áll-e a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában szereplő tartalommal, illetve egyéb okból megfelel-e a törvényi rendelkezéseknek. Következésképpen a jelen ügyben alkotmányjogi szempontból annak van jelentősége, hogy a jelölő szervezet által bejelentett embléma vizsgálata során milyen alkotmányos tartalom tulajdonítható az érintett jogszabályi rendelkezéseknek.
- [28] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt áttekintette a jelen ügyben irányadó jogszabályi hátteret.
- [29] A Ve. 132. §-a értelmében az illetékes választási bizottság minden, a törvényes feltételeknek megfelelő jelölő szervezetet, jelöltet, illetve listát – legkésőbb a bejelentését követő negyedik napon – nyilvántartásba vesz. Tekintettel arra, hogy a választási bizottság eljárásában nincs lehetőség hiánypótlás kiadására, valamint döntését a bejelentést követő negyedik napon meg kell hoznia, a választási bizottság vagy nyilvántartásba veszi a jelölő szervezetet, jelöltet, illetve listát, vagy visszautasítja azt. Amennyiben a jelölő szervezet, jelölt, illetve lista bejelentése már megtörtént, de az hiányos, a hiányt a választási bizottság döntéséig pótolhatják. A jelöltek és a listák bejelentése a törvényben meghatározott határnapon 16 óráig teljesíthető, azonban igazolási kérelem nem terjeszthető elő késedelmes bejelentés esetén, mivel a határidő jogvesztő jellegű.
- [30] A bejelentést követően a választási bizottság ellenőrzi a jelölő szervezet létezését és adatainak hitelességét a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény által felállított nyilvántartásban. A 2013. május 2-ig hatályos választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: régi Ve.) alapján is az a joggyakorlat élt, hogy a jelölő szervezet rövidített nevének elsődlegesen a civil szervezetek nyilvántartásában szereplő rövidített név jelölhető meg, amelynek hiányában csak olyan rövidített név használható, amely nem azonos más szervezetnek a civil szervezetek bírósági nyilvántartásába vagy a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásába már korábban bejegyzett nevével vagy rövidített nevével. A Ve. 134. §-a értelmében a jelölő szervezet rövidített neve a civil szervezetek nyilvántartá-

sában szereplő rövidített név, ennek hiányában a jelölő szervezet bejelentésekor megjelölt egyéb rövidített név, amely azonban nem lehet azonos más szervezetnek a civil szervezetek bírósági nyilvántartásába vagy a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásába már bejegyzett nevével vagy rövidített nevével. A Ve. a rövidített név használata tekintetében tehát nem tartalmaz érdemi módosítást a régi Ve. rendelkezéseihez képest, hiszen pusztán a korábbi joggyakorlatot emelte törvényerőre.

- [31] A Ve. 133. § (2) bekezdése értelmében a választási bizottság visszautasítja a jelölő szervezet, a jelölt, illetve a lista nyilvántartásba vételét, ha bejelentése a törvényes feltételeknek nem felel meg. A Ve. 135. § (1) bekezdése alapján a bejelentett és a nyilvántartásba vett jelölő szervezetek, jelöltek és listák közhiteles, elektronikus nyilvántartását a Nemzeti Választási Iroda és a nyilvántartásba vevő választási bizottság mellett működő választási iroda vezeti. A jelöltek, jelölő szervezetek adatait a Nemzeti Választási Iroda a központi névjegyzékből, a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásból, valamint a civil szervezetek bírósági nyilvántartásából veszi át.
- [32] A Ve. 136/A. §-a alapján a jelölt, illetve a jelölő szervezet adatainak megváltozása nem érinti a jelölt, illetve a jelölő szervezet jogait és kötelezettségeit. A Ve. 136/A. §-ához fűzött jogalkotói indokolás értelmében „[a] törvény ezért a jelöltállítás jogának, illetve a passzív választójog minél teljesebb érvényesülése érdekében egyértelműen meghatározza, hogy a jelölő szervezet adatainak, pl. nevének megváltozása nem érinti a szervezet jogállását, és az a továbbiakban az új adatokkal szerepel a jelölő szervezetek nyilvántartásában, és ezen adatokat kell érvényesíteni valamennyi választókerületben a választási eljárás további szakaszaiban. Ugyanezen elv érvényesülését írja elő a törvény a jelöltek esetében: ha a jelölt neve a választási eljárás időszakában megváltozik, az nem eredményezi a jelölt kiesését, hanem az új nevén szerepel a továbbiakban a választási eljárásban (akkor is, ha pl. az ajánlóíven még a régi neve szerepelt). A jelölt, jelölő szervezet nevének megváltozását azonban nem kell átvezetni a szavazólapon, ha azt a választási bizottság már jóváhagyta.”
- [33] A Ve. 158. § (2) bekezdése értelmében a szavazólapon fel kell tüntetni a jelölő szervezet rövidített nevét, illetve jelképének szürkeárnyalatos képét is, ha azt a jelölő szervezet a bejelentésekor kéri. Következésképpen a jelölő szervezet rövidített neve és jelképe, vagy más szóval emblémája abban az esetben tüntethető fel a szavazólapon, amennyiben a jelölő szervezet bejelentésekor azt kifejezetten kéri. Tekintettel arra, hogy a Ve. 158. § (2) bekezdése a rövidített név és az embléma szavazólapon történő használatát attól teszi függővé, hogy azt a jelölő szervezet a bejelentésekor kérje, amelyből kifolyólag, amennyiben a bejelentés megtörténtekor nem, hanem utóbb kéri a jelölő szervezet a rövidített neve és az emblémája feltüntetését, a törvény értelmében ezen kérelme teljesítésére nincs mód. Ugyanakkor a Ve. és egyéb jogszabályok nem határozzák meg tételesen a rövidített név és az embléma tartalmát.
- [34] A fent ismertetett szabályozás alapján megállapítható, hogy a választási bizottság a Ve. 132. §-a, 134. §-a és 158. § (2) bekezdése alapján pusztán a törvényes feltételeknek való megfelelés érdekében a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában szereplő adatok és a bejelentésben szereplő adatok összevetése útján végez ellenőrzést. Ezen ellenőrzés célja annak kiszűrése, hogy a bejelentett rövidített név, illetve embléma ne legyen azonos más szervezetnek a civil szervezetek bírósági nyilvántartásába vagy a jelölő szervezetek, jelöltek és listák nyilvántartásába már bejegyzett nevével vagy rövidített nevével, illetve emblémájával, valamint tekintettel arra, hogy a Ve. 208. §-a értelmében a Ve. 2. § (1) bekezdésében felsorolt választási alapelvek megsértése jogszabálysértésnek minősül, a választási alapelveknek történő megfelelés is törvényes feltételnek minősül.
- [35] A jelölő szervezetek a szavazólapon feltüntetni kívánt rövidített nevük, illetve emblémájuk bejelentését a Rendelet 6. mellékletét képező formanyomtatványon kérelmezhetik. A Kitöltési útmutató a jelölő szervezet adatairól szóló 2. pontja a következő tájékoztatást tartalmazza: „A jelölő szervezet kérheti emblémája feltüntetését a szavazólapon, de az itt megjelölt opció később nem módosítható.”
- [36] 2. Az Alkotmánybíróság ezt követően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti gyakorlatát tekintette át.
- [37] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát abban látta, hogy álláspontja szerint a Kúria törvényes felhatalmazás hiányában vizsgálta tartalmilag az általa bejelentett emblémát, amely kapcsán az Alkotmánybíróság 20/2017. (VII. 18.) AB határozatára hivatkozott, amely az alaptörvény-ellenesség szintjét elérő *contra legem* jogalkalmazást vizsgálta érdemben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján.
- [38] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezheti. „Az Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek” {21/2023. (VIII. 7.) AB határozat, Indokolás [32]}.

- [39] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a jogalkalmazói önkény fennállásával összefüggésben {33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [40] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[...] önmagában egy *contra legem* ítélet még nem szükségképpen alaptörvény-ellenes (*contra constitutionem*) ítélet. Kivételesen, kellően súlyos esetekben azonban egy *contra legem* jogalkalmazás is felemelkedhet alkotmányjogilag értékelhető szintre, és a bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapításához vezethet {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]; 29/2021. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [28]}” {3101/2024. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [38]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[i]yen kivételes esetnek tekinthető egyebek között, ha a bíróság ítélete az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsérti, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz. A jogszabályokat az Alaptörvény biztosította kereteken belül a bíróságok értelmezik; az Alkotmánybíróság nem avatkozhat be minden olyan esetben a bíróságok tevékenységébe, amikor valamilyen (állítólagos vagy tényleges) jogszabálysértő jogértelmezésre vagy jogalkalmazásra került sor.” {3101/2024. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [39]}
- [41] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján azt vizsgálta meg, hogy a Kúria és az általa hozott végzéssel helybenhagyott NVB határozat az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértette-e. A jelen esetben az alkotmányos keretet az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdése jelöli ki, garanciaként tételezve – többek között – a polgármesterek és a helyi önkormányzati képviselők megválasztásának a választók akaratának szabad kifejezését biztosító módját.
- [42] Az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdése értelmében a helyi önkormányzati képviselőket és polgármestereket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják. A Ve. alapelvei és egyéb szabályai az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdésének érvényesülését hivatottak biztosítani.
- [43] Az Alkotmánybíróságnak így arra kell választ adnia, hogy a bíróság – és az NVB – döntése az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdésének érvényesülését biztosította-e.
- [44] Az Alkotmánybíróság visszautalva a határozat indokolásának IV/1. pontjában (Indokolás [28] és köv.) hivatkozott jogszabályi háttérre kiemeli, hogy a Ve. 132. §-a és 133. § (2) bekezdése értelmében az illetékes választási bizottság csak törvényes feltételeknek megfelelő jelölő szervezetet veheti nyilvántartásba. A Ve. 134. §-a külön nevesít két törvényes feltételt a bejelentés vizsgálata során, amelyek közül az egyik, hogy a jelölő szervezet rövidített neve egyezzen meg a civil szervezetek bírósági nyilvántartásában szereplő rövidített névvel, ennek hiányában a másik feltétel, hogy nem lehet azonos más szervezet már bejegyzett nevével.
- [45] A Ve. 2. §-a értelmében választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a Ve.-ben rögzített alapelveket, így az esélyegyenlőség a jelöltek és a jelölő szervezetek között [Ve. 2. § (1) bekezdés c) pont], valamint a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás [Ve. 2. § (1) bekezdés e) pont] követelményeit is. Tekintettel arra, hogy a Ve. 2. §-a a Ve. szabályainak alkalmazása, így a jelölő szervezetek bejelentéseinek vizsgálata során is kötelezővé teszi az alapelvek érvényre juttatását, ezzel összhangban a Ve. 208. §-a jogszabálysértésnek minősíti a Ve. 2. § (1) bekezdésében felsorolt választási alapelvek megsértését. Mindezek alapján az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összhangban áll, amennyiben tételes jogszabályi rendelkezés hiányában a jogalkalmazó szervek a Ve. alapelvei alapján hoznak döntést. A Ve. 2. § (1) bekezdésében rögzített választási alapelvek megtartása is azon törvényes feltételek közé sorolható, amelyek teljesülése hiányában a választási bizottság nem engedélyezheti a jelölő szervezet által bejelentett rövidített név, illetve embléma szavazólapon történő megjelenítését.
- [46] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy a Ve. 158. § (2) bekezdése, illetve egyéb jogszabályi rendelkezés alapján a választási bizottság nem hoz külön határozatot a jelölő szervezet által bejelentett rövidített név, illetve az embléma használata engedélyezésének megtagadásáról. A jelen ügyben a TVB határozata az indítványozót jelölő szervezetként nyilvántartásba vette, ugyanakkor határozatában utalt arra, hogy a bejelentett rövidített név, illetve jelkép használata jogszabályba ütközne, ezért nem engedélyezi annak feltüntetését a szavazólapon.
- [47] A bejelentésben szereplő rövidített név, illetve embléma ellenőrzése során, tekintettel arra, hogy a választási bizottság a fentebb kifejtettek szerint a törvényes feltételeknek, így a Ve. 134. §-a valamint a választási eljárás alapelveinek történő megfelelést hivatott érvényre juttatni, vizsgálnia szükséges, hogy az emblémán szereplő felirat vagy feliratok összefüggésben állnak-e a jelölő szervezet bírósági nyilvántartásában bejegyzett nevével. Amennyiben az emblémán szereplő felirat vagy feliratok nyelvtani, illetve logikai értelmezéssel nem feleltethetők meg a jelölő szervezet bírósági nyilvántartásában bejegyzett nevének, a választási bizottság a Ve. rendelkezései alapján juthat arra a következtetésre, hogy a rövidített név szavazólapon történő használata nem engedélyezhető.

- [48] A Ve. 134. §-ában és 2. § (1) bekezdésében feltüntetett alapelvek a pártok, szervezetek választópolgárok általi megfelelő azonosítását hivatottak szolgálni, funkciójuk a jelölő szervezetek egymástól történő megkülönböztetésének érvényre juttatása, amely végső soron a választópolgárok tényleges akaratának szavazólapon történő kifejezését szolgálja azáltal, hogy egyértelművé teszi a választáson induló pártok, szervezetek azonosítását, esélyeik egyenlőségét.
- [49] Amennyiben a jelölő szervezet rövidített neve, illetve emblémája a rajta elhelyezett szöveges tartalomra tekintettel nem teszi lehetővé a szervezet egyértelmű beazonosíthatóságát akár más szervezetekkel történő összeteveszthetősége, akár a bírósági nyilvántartásban szereplő bejegyzett adataitól történő eltérése okán, akár a bírósági nyilvántartásban bejegyzett céljától eltérő szöveges tartalma miatt, a törvényes feltételek ellenőrzése keretében a választási bizottság nem engedélyezheti a rövidített név, illetve embléma szavazólapon történő használatát, mert az közvetetten az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdéséből fakadó azon garanciát is sértené, miszerint a választópolgárok szabad akaratának kifejezését biztosítani kell a polgármesterek és helyi önkormányzati képviselők választása során.
- [50] Az a körülmény, hogy adott esetben a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala az emblémának a védjegy-lajstromozási eljárásban előírt bejelentési kérelemnek és feltételeknek történő esetleges megfelelését igazolta, nem írja felül a Ve. rendelkezéseinek történő megfelelés hiányát, hiszen a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának egyrészt nincs hatásköre a Ve. rendelkezéseinek alkalmazására, másrészt a védjegyzetelési eljárásnak eleve nem lehet tárgya a szavazólapon feltüntetendő tartalom jogszabályi megfelelőségének vizsgálata.
- [51] Tekintettel arra, hogy a Kúria által alkalmazott jogszabályi rendelkezések [Ve. 2. § (1) bekezdése, 134. §-a, 158. § (2) bekezdése] célja a választások tisztaságának biztosítása, a választáson induló szervezetek közötti esélyegyenlőség biztosítása, illetve a választópolgárok tényleges akaratának maradéktalan érvényre juttatása, ezen rendelkezések alkotmányos tartalmával összhangban áll a megtévesztő, az azonosítást elnehezítő, illetve a nyelvtani-logikai kapcsolatot nem mutató feliratok szavazólapon történő feltüntetésének megtiltása. Következésképpen az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a rövidített név és az embléma szavazólapon történő feltüntetésének vizsgálata során az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütköző jogalkalmazás nem történt.
- [52] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a Kúria Kvk.VI.39.028/2024/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.
- [53] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, amint arra a Kúria által helybenhagyott NVB határozat is utalt, nincs törvényi akadálya annak, hogy a bejelentéskor mellékelt emblémán szereplő feliratot az indítványozó a választási kampány során szlogen vagy jelmondat formájában használja, az NVB határozata és a Kúria végzése kizárólag az embléma kifogásolt tartalommal a szavazólapon történő használatát nem teszi lehetővé.
- [54] 3. Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2024. április 23.

Dr. Salamon László s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [55] Álláspontom szerint a határozat rendelkező részében foglalt elutasítás és a hozzá tartozó indokolás mellett érdemes lett volna kitérni a Kúria döntésének az indítványozó emblémájának a szavazólapon való megjelenítésére gyakorolt hatására és az azzal kapcsolatos jövőbeli döntésre vonatkozó, az Alaptörvényből levezethető követelményekre.
- [56] Ennek oka, hogy a jelen ügyben alkotmányos jogalkalmazási szempontból jelentőséggel bír a Ve. 158. § (2) bekezdésének „ha azt a jelölő szervezet a bejelentésekor kéri” szövegrésze is, annak ellenére, hogy ezen szövegrészt a Kúria – és az NVB – nem értelmezték azon szempontból, hogy a későbbiekben milyen eljárásrend irányadó a már bejelentett embléma javítására.
- [57] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján történő érdemi vizsgálata során áttekintette a jelölő szervezet rövidített név, illetve embléma szavazólapon történő használatára vonatkozó szabályozását.
- [58] A Ve. 158. § (2) bekezdésének alkotmányos tartalma az indítványban kifejtettek alapján olyan szempontból is relevanciával bír, hogy a jelölő szervezet által bejelentett jelkép, embléma szavazólapon történő használatának engedélyezése hiányában, egyáltalán kijavítható-e a törvényes feltételeknek való megfelelés érdekében. A kijavítás lehetősége azt eredményezné, hogy az indítványozó nem esik el azon jogától, hogy a szavazólapon saját jelképével azonosítsa magát a választópolgárok előtt.
- [59] A Ve. 158. § (2) bekezdése alapján a szavazólapon akkor tüntethető fel a jelölő szervezet rövidített neve, illetve jelképe, emblémája, amennyiben azt a bejelentéskor kéri. Ugyanakkor nem szerepel jogszabályi tilalom arra vonatkozóan, hogy a bejelentéskor kért rövidített név, illetve embléma utóbb nem javítható ki.
- [60] A Ve. 158. § (2) bekezdésének alkotmányos értelmezése – különös figyelemmel az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdésére – a Ve. 136/A. §-a, valamint a Rendelet 6. melléklete egymásra tekintettel történő értelmezése alapján határozható meg.
- [61] A határozat indokolása a kúriai végzés által alkalmazott jogszabályok alkotmányos értelmezését az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdése alapján határozza meg, mivel a Kúria által helybenhagyott NVB döntésének jogalapját képező Ve. alapelvek [Ve. 2. § (1) bekezdés] és egyéb szabályai [Ve. 134. §-a, 158. § (2) bekezdése] az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdésének érvényesülését hivatottak biztosítani.
- [62] Tekintettel arra, hogy az Alkotmánybíróság az ilyen típusú ügyekben azt tartja szem előtt, hogy a bíróság – és az NVB – döntése az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdésének érvényesülését biztosította-e, a jelkép, embléma későbbi kijavítása és – immáron a törvényes feltételeknek megfelelő – javított verziója szavazólapon történő feltüntetésének engedélyezése szempontjából is az bír alkotmányjogi szempontból relevanciával, hogy az közvetetten az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdéséből fakadó garanciáknak is megfeleljen. Ennek oka, hogy az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdésében foglalt azon alkotmányos garanciát, miszerint a választópolgárok szabad akaratának kifejezését biztosítani kell a polgármesterek és helyi önkormányzati képviselők választása során, a teljes választási eljárás során szavatolnia kell a jogalkotó és a jogalkalmazó szerveknek.
- [63] A Ve. 136/A. §-a kifejezetten elismeri, hogy a jelölt, illetve a jelölő szervezet adatainak megváltozása nem érinti a jelölt, illetve a jelölő szervezet jogait és kötelezettségeit. A Ve. 136/A. §-ához fűzött jogalkotói indokolás kifejezetten elismeri a jelölő szervezet adataiban utóbb bekövetkezett változás érvényesítését a választási eljárás további szakaszaiban.
- [64] A Rendelet 6. melléklete sem mondja ki az embléma, illetve a rövidített név utóbb történő megváltoztathatatlanságának tilalmát. A Rendelet 6. mellékletéhez tartozó Kitöltési útmutató a jelölő szervezet adatairól szóló 2. pontja értelmében csak azon opció nem módosítható utóbb, hogy a jelölő szervezet kéri-e emblémája feltüntetését, azonban ebből nem következik, hogy maga az embléma utóbb ne lenne korrigálható olyan tartalomra, amely megfelel a törvényi feltételeknek. Álláspontom szerint a Ve. 158. § (2) bekezdésében rögzített bejelentéskori kérelmezés kötelezettsége az embléma használatával összefüggésben pusztán az embléma használatának jogára vonatkozó jognyilatkozatnak tekintendő, amely nem zárja ki az embléma későbbi, a törvényi feltételekhez igazodó tartalmú javítását.
- [65] Ezen következtetést támasztja alá az is, hogy a választási bizottság a Ve. 158. § (2) bekezdése, illetve egyéb jogszabályi rendelkezés alapján egyébiránt – engedélyezés esetén – nem hoz külön határozatot a jelölő szervezet által bejelentett rövidített név, illetve az embléma használata tárgyában. Következésképpen a törvényi feltételeknek meg nem felelő rövidített név, illetve embléma a választási eljárás során – az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdésében szereplő garanciális rendelkezésre tekintettel – álláspontom szerint javítható.
- [66] Mindezek alapján véleményem szerint az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdése értelmében a Ve. 158. § (2) bekezdésének alkotmányos értelmezéséhez hozzátartozik, hogy a jelölő szervezet rövidített neve, jelképe szürke-

árnyalatos képének szavazólapon történő feltüntetésének bejelentéskori kérése a jelölő szervezet azon jognyilatkozatának tekintendő, hogy élni kíván a rövidített név, illetve a jelkép használatának szavazólapon történő feltüntetésének jogával. A jelölő szervezet bejelentéskor benyújtott, rövidített nevére, jelképére vonatkozó adatokban történt, utóbb bekövetkezett javítás, nem eredményezheti e változás a szavazólapon történő átvezethetőségének tilalmát.

Budapest, 2024. április 23.

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

[67] A párhuzamos indokoláshoz csatlakozom.

Budapest, 2024. április 23.

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[68] A határozatot támogatom azzal az indokolásra vonatkozó észrevétellel, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése nézetem szerint nemperes eljárásra nem vonatkozik, egyébként processzuális kérdések alkotmányjogi védelmét biztosítja. Az indítványban kifogásolt, nemperes eljárásban született bírói döntés nem processzuális természetű.

Budapest, 2024. április 23.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1930/2024.
Megjelent a Magyar Közlöny 2024. évi 53. számában.

